

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, mint a Hortobágyi Nemzeti Park - a Puszta világörökségi helyszín gondnoksága által készített jelentés a Miniszterelnökséget vezető miniszter számára a 2017. évre

2018. január 31.

Egyesült Nemzetek
Nevelésügyi, Tudományos és
Kulturális Szervezete

Hortobágyi
Nemzeti Park
a Puszta

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, mint a Hortobágyi Nemzeti Park -a Puszta világörökségi helyszín világörökségi gondnoksága által készített jelentés az Miniszterelnökség minisztere számára

I. Világörökségi gondnokság kiválasztása:

A nemzeti erőforrások minisztere a 2012. december 17. napján kelt 4780-92/2012/KULTUR számú levelében - a világörökségi gondnokságról szóló 32/2012. (V. 8.) NEFMI rendeletben foglaltakkal összhangban - a „Hortobágyi Nemzeti Park - a Puszta” megnevezésű világörökségi helyszín világörökségi gondnokságaként a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot (HNPI) jelölte ki, illetőleg kérte fel. A hivatkozott rendelet 7. § (1) bekezdése szerint a miniszter a kijelölt világörökségi gondnoksággal támogatási szerződést köt a világörökségekről szóló 2011. évi LXXVII. törvény . 7. § (2) bekezdés és a 32/2012. (V. 8.) NEFMI rendelet 10. §-ban felsorolt kezelés körébe tartozó feladatok ellátására.

A HNPI önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratát a Földművelésügyi Minisztérium IfPF/382/3/2017. számon 2017. április 28-án adta ki, amely részletesen kifejti a szervezet alaptervekenységét. A HNPI közfeladata a természetvédelmi közszolgáltatás és jogszabályban meghatározott közhatalmi tevékenység gyakorlása. A módosítások között szerepelt, hogy a HNPI ellátja a világörökségi helyszín világörökségi gondnoksági feladatait.

Működési területét a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. számú melléklet II/7. pontja határozza meg, lényegében az Észak-Alföldi Régió, összesen 1 747 744 hektárnyi területére terjed ki. Állami természetvédelmi szervezetként a mindenkori természetvédelemért felelős miniszter (államtitkár, helyettes államtitkár útján) irányítása alá tartozik. Állami természetvédelmi szervezetként a mindenkori természetvédelemért felelős miniszter irányítása alá tartozik (államtitkár, helyettes államtitkár útján).

II. Világörökségi gondnoksági szerződés:

A gondnoksági feladatok ellátására a NEFMI rendelet 7. § (1) bekezdése szerint és összhangban a Vötv. 12.§ (1) bekezdésével, a központi költségvetésben megállapítottak szerint támogatási szerződéskötést von magával. A gondnoksági felkérés nyomán folyósított 2017. évi (valamint valamennyi korábbi) támogatás szakmai és pénzügyi beszámolóját a Miniszterelnökséget vezető miniszter elfogadta.

A 2017. évi gondnoksági szerződés előkészítését nagyban segítették a megelőző év tapasztalatai valamennyi aláíró félnél. A benyújtott támogatási igényt a Miniszterelnökség a GF/SZKF/349/11/2017-es iktatószámon nyilvántartott értesítésével ítélte oda az átvevő intézménynek (HNPI). A támogatási megállapodást a HNPI 2017. december 8-án írta alá.

A szerződés alapján a gondnoksági feladatok ellátására a HNPI 7 936 000 Ft összegű támogatásban részesült, amely valamelyest kevesebb a korábbi évek támogatásánál (8 millió Ft).

III. A világörökségi helyszín bemutatása:

A Hortobágy - a kontinens legnagyobb egybefüggő szikes pusztájaként - Európában egyedülálló. A modern kutatások ma már egyértelművé tették, hogy a Hortobágy, mint táj kialakulása a különleges földtani, talajtani adottságoknak köszönhető, és a ma is jellemző folyamatok jóval az ember térhódítása előtt meghatározták a tájfejlődést.

Az itt létrejött Hortobágyi Nemzeti Park hazánk első és máig is legnagyobb kiterjedésű nemzeti parkja. Az egész nemzet hasznára vált, hogy a Magyar Pusztáért aggódó nagy írónk, Móricz Zsigmond haladó gondolata jutott érvényre, amikor 1973. január 1-jén a Pro Natura akció keretében Nobel-díjas tudósok által is támogatott, több évtizedes előkészítő munka után létrejöhetett.

A HNP létesítéséről szóló dokumentumok alapján a védetté nyilvánított terület **rendelgetése** az alábbiakban foglalható össze.

- **Védje és fejlessze a puszta jellegzetes természeti értékeit, őrizze a Hortobágy sajátos pusztai tájképét, növény- és állatvilágát.**
- **Biztosítsa a Hortobágy különleges madárvilágának háborítatlan fészkelését és vonulását.**
- **Természetes körülmények között, hiteles formában őrizze és mutassa be a hagyományos pusztai életformát, a kiveszőfélben lévő ősi magyar állatfajtákat és a Hortobágy kulturális értékeit, történelmi emlékeit, tekintettel ezek kiemelkedő hazai és nemzetközi jelentőségére.**

Az alapításkori 52 ezer hektáros védett természeti terület a folyamatos bővítések révén ma több mint 82 ezer hektár kiterjedésű. A hortobágyi pusztáknak a nemzeti parkba eső része már a kezdetektől fogva jelentős nemzetközi elismerést is kapott: alapításkori területének egészét bioszféra rezervátummá minősítették, ezen belül a Kunkápolnási mocsarat, Madarasi pusztát, Pentezugot, Zám pusztát és a Margitai erdőt magterületként megjelölve, a természetes vagy természeteshez közelálló ökológiai rendszerek, ezeken belül a növény- és állatfajok génkészleteinek az egész emberiség érdekében történő megőrzése céljából. Többek között Zám, Pentezug, Angyalháza és a Hortobágyi-halastó, Tiszafüredi Madárrezervátum később felvételt nyert a nemzetközileg is elismert vízimadár élőhelyek sorába (Ramsari egyezmény).

Az EUROPARC, azaz az Európai Nemzeti Parkok Szövetsége is korán felvette soraiba. 1999. december elsejétől pedig az UNESCO által adományozott, a "Világörökség" megtisztelő címet is elnyerte, mint pásztor-társadalmak által is formált kultúrtáj. A bizottság értékelése szerint a magyar Puszta máig fennmaradt kiemelkedő példája a több évezrede folyó tradicionális földhasználatnak, amely tartós együttélést tett lehetővé ember és természet között.

A Puszta éjszakai égboltja (amely szerves kapcsolatot mutat mind az ökológiai, mind a kulturális értékekkel) 2011-ben ezüst minősítésű Nemzetközi Csillagoségbolt-park is.

A világörökség helyszín (VH) területi adatai:

74.820 ha (UNESCO-nál nyilvántartott adat)

Saját térinformatikai nyilvántartás: Helyszín: 74.865 ha

A VH határainak leírása: A világörökségi helyszín teljes terjedelmével a Hortobágyi Nemzeti Parkon (HNP) belül helyezkedik el, de némileg kisebb annál. A Hortobágyi Nemzeti Park jelenlegi kiterjedését a 131/2007. KvVM rendelet (a Hortobágyi Nemzeti Park védettségének fenntartásáról) határozza meg. A világörökségi helyszín ennél a lehatárolásnál, a 3/1998. KÖM rendelettel védelemre kihirdetett területekkel kisebb. Ezek a területek a Hortobágyi Halgazdaság kezelésében levő állami földek voltak. A HNP-nek ez a része a felterjesztéskor még nem volt védett, ezért kívül maradt a világörökségi helyszín területén.

A világörökségi kezelési terv dokumentáció feltárta a területi lehatárolással kapcsolatos problémákat és javaslatot tesz ezek logikus lépésenkénti megoldására.

„Az UNESCO nyilvántartásában is szereplő lehatárolás a felterjesztéskori technikai lehetőségeknek megfelelően az akkor a felterjesztési dokumentációt összeállító HNPI rendelkezésére álló 1:25.000-es méretarányú (katonai) topográfiai térképek ábrázolásai alapján (annak kézi digitalizálással) elkészített térképen alapul, amely pontatlanságánál fogva nem alkalmas közhiteles adatként való közlésre. 2007-ben, a nemzeti park technikai deregulációja során megfeleltetés történt a 2007-et megelőzően használt nyilvántartások és a 2007-ben aktuális hrsz-ek (megosztások, átszámozások nyomon követése) között, megfelelően ezzel a védett természeti területek kihirdetési módjának, s ekkor már hrsz. alapú digitális térképi állomány is elérhetővé vált. Sajnálatosan ebben is maradtak hibák (pl. HNPI vagyongazdálkodásban lévő hrsz-ek hiányoznak, vagy indokolatlanul bekerült hrsz-ek szerepelnek). Ennek további, szakmai szempontokat figyelembe vevő korrekcióját HNPI 2013-ban elvégezte. Mindezen közben természetvédelmi oltalom alá helyezés, vagy védettségből való kivonás nem történt, így a HNP lehatárolására vonatkozó korrekciók VH lehatárolással kapcsolatos viszonya többféle értelmezést is lehetővé tesz. Az azonban megállapítható, hogy valójában ez az utóbbi változat áll legközelebb az 1999-es felterjesztés szándékaihoz. A fentiekből továbbá az is adódik, hogy az eredeti területszámítási adatok (tetézzve a fentebb leírt pontatlanságokkal), eltérést mutatnak a digitális hrsz. alapú térképből számított területi adatoktól.

A jelenleg tapasztalható hibák orvoslására, azaz az UNESCO nyilvántartásban szereplő térképi lehatárolás és a KET által javasolt lehatárolás, valamint a területi adatok közötti eltérés megnyugtató rendezéséhez a következő lépések javasoltak:

- VH védelmét biztosító természetvédelmi oltalmat élvező HNP lehatárolását aktuális közhiteles területi adatok és digitális térképi állomány alapján korrigálni kell.
- A VH lehatárolás nemzeti parki határokhoz igazítását el kell végezni (az előzetes vizsgálatok alapján a HNP lehatárolás korrekciójával nem kerül be olyan hrsz., amely eltérne a VH jellegétől, s ellentétes lenne a KEÉ-vel, illetve nem kerül ki olyan hrsz., amely csorbítaná a VH integritását).
- A korrigált lehatárolás alapján számított területi adatokat rögzíteni kell.
- A fentiekkel kapcsolatosan szükséges, a hazai jogrend szerinti jogi eljárásokat le kell folytatni.
- A megfelelő UNESCO eljárást az „Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention” iránymutatásai alapján le kell folytatni.”

Az UMNB Világörökségi Szakbizottság 2016. december 5-i ülésén (VÖSZB_2016_02_02) döntést hozott, hogy a fenti folyamat 5. lépését az ún. „minor boundary modification” eljárás keretében kell lefolytatni.

A kiemelkedő egyetemes érték lényegét, az azt meghatározó elemeket, attribútumokat a következő megközelítésben értékelhetjük:

1. A tájat meghatározó természeti értékek

- Rövidfűvű szikes legelők: ürmös-szikespuszta, cickafarkas-szikespuszta stb.;
- Sziki mikroformák: padkák, szikfokok, szikes laposok;
- Puszta - mocsár mozaikok
- Kerekerdők, szárnyékerdők
- Töretlen látóhatár
- Tömegesen vonuló madártömegek (különösen daru és lúdalkatúak)
- Természeti jelenségek: délibáb, pusztai vihar, felhőalakok, felkelő és lemenő nap, stb.
- Fényszennyezéstől mentes csillagos égbolt

1. Hagyományos tájhasználat (extenzív legeltetési állattartás őshonos házi állatokkal)

2. Épített örökség

- pásztor építmények
 - seggen ülő hodály, vasaló, gémeskút, kontyos kunyhó
 - falas hodály, pásztortanyával
- műemlékek, a pusztai állattartás történetéhez közvetlenül kapcsolódó építmények (csárdák, Kilenclükú híd, kungyörgyi víztorony)

3. Régészeti örökség (külön említve a halmokat, amelyek természeti és táji értéket is képviselnek)

4. Szellemi örökség

- Primer:
 - Állattartással kapcsolatos ismeretek
 - Etno-ökológiai ismeretek
 - Hagyományos pásztorépítmények építéstechnológiai ismeretei
 - Szokások, pásztorok társadalmi tagozódása,
 - Eszközkészítés, eszközhasználat
 - Viselet és annak elkészítéséhez kapcsolódó mesterségek
 - Kézművesség,
 - Népzene, népdal
- Szekunder:
 - Irodalom
 - Zene
 - Képzőművészet

Kétségtelenül kapcsolódnak a Hortobágyhoz, mint kultúrtájhoz **szubjektív elemek is**, ilyenek lehet tekinteni a csendet, az időtlenséget, a végtelenség érzését, stb.

IV. A világörökségi helyszín állapota a fő kihívások, problémák, veszélyek megnevezésével:

Összességében megállapítható, hogy a korábbiakban tett megállapítások 2017-ban is relevánsak, természetesen egy folyamatosan változó rendszerről is szó van (evolving landscape). Ezt tükrözi az alábbi elemzés.

A világörökségi helyszín állapotát illető fő kihívások, problémák, veszélyek vizsgálatához első sorban a III. pontban felsorolt értékek állapotának elemzésével juthatunk. Összefoglalóan az mondható el, hogy a világörökségi helyszín általános állapota nem romlott a Világörökség Listára való felkerülése óta, tehát Magyarországnak, mint részes államnak sikerült teljesíteni az UNESCO felé tett vállalását. Részleteit tekintve sokkal árnyaltabb a kép, számos pozitív és negatív fejleménnyel az elmúlt 17 évben.

1. Jelentős előrelépést jelentettek azok a projektek, amelyek:

- Jelentős részben **felszámolták a látképet romboló** és jelentős számú madarat pusztító **légvezetékeket**, azok földkábelbe helyezésével. Ezek a projektek továbbfolytatódnak, forrást első sorban az Európai Unió programokon keresztül tud lehívni a HNPI.
- Szintén jelentős mértékben **felszámolták** a terület hidrológiai adottságait és a tájképet is negatívan befolyásoló **csatorna- és rizsgát-rendszert**.
- A megszűnt **bombázótéren megvalósult lőszermentesítéssel**, valamint **élőhely- és tájrehabilitációval** ismét színtere lehet a hagyományos legeltető állattartásnak, kiváló terepet szolgáltatva egy modell értékű (egyúttal, hagyományos, ősi formákat újból életre hívó) legeltetési társulás bevezetéséhez.
- Megújították** a Hortobágy néhány műemlék csárdáját, mint a tájnak és egy átalakult világnak velünk élő emlékeit.
- Szolgálják az **ismeretterjesztést, oktatást és az ökoturizmust**, s méltóvá teszik a vendégek fogadási feltételeit a világörökségi címhez (pl. látogatóközpont, erdei iskola, számos kiállítás, kiadvány, stb.)

2. A fenti eredmények mellett természetesen sok **megoldásra váró feladat** van, listászerűen ezek a következők:

2.1. Táj- és tájképvédelemmel kapcsolatos:

- Nagyméretű erdőtömbök, erdősávok (kivéve a kerekerdők, szárnyékerdők) jelenléte.
- A még a világörökségi helyszín területén vagy közvetlenül annak szegélyén lévő légkábelek tájképromboló hatása.
- A még a világörökségi helyszín területén lévő egyéb vonalas létesítmények (csatornák, gátak, utak), amelyek nem szolgálnak élőhely fenntartást.
- Kerítések, villanypásztorok megjelenése.
- Az állattartó telepekről származó fényszennyezés.
- Invazív fajok jelenléte, terjedése.
- A kunhalmok egy részén még nem hagytak fel a szántással, más halmokon a kívánatos gyeppel helyett erdő található, illetve sérült és roncsolt halmok vannak.

2.2. Épített környezettel kapcsolatos:

- A tájba nem illő állattartó telepek.
- A hagyományos építészeti megoldásokat hordozó állattartó létesítmények állagromlása.
- A hagyományos technológiával készített ideiglenes állattartó létesítmények (lényegében) eltűntek (de ez már a jelölés időpontjában így volt).
- A gémeskutak egy része rossz műszaki állapotban van, több megsemmisült.

2.3. Szellemi örökséggel kapcsolatos:

- A pásztor kultúra folyamatos degradálódása.
- A hagyományos, az állattartással kapcsolatos tárgyi és szellemi tudás folyamatos degradálódása - a pásztorképzés hiánya (különös tekintettel az extenzív állattartásra)

2.3. Legeltetési struktúrával kapcsolatos:

- A nyílt legelőtáj hosszú távú fenntartását szolgáló legeltetési társulatokon alapuló legelőhasználattal szemben az egyéni gazdaságokon alapuló legelőhasználat előtérbe kerülése - ez szembe megy azzal a kívánatos működéssel, amely a Hortobágyot, mint komplex tájat kezeli, és amely évezredek át formálta és fenntartotta azt.
- Az optimálisnál kevesebb legelő állat.

2.4. Jogi helyzettel kapcsolatos:

- Védőzóna hiánya
- Hatályos jogszabályokból fakadó, a helyszín sajátosságaival ütköző szabályozás (pl. erdők felszámolása; állattartó telepekre vonatkozó előírások, stb. ezeket a VÖ KET dokumentáció feltárta)
- A világörökségi kezelési terv kormányrendeletben való kihirdetésének folyamata több éve húzódik.

2.5. Kutatással, adatbázisokkal kapcsolatos:

- Speciális, a világörökségi attribútumok állapotával kapcsolatos kutatások hiányosságai, egyes esetekben hiánya
- Az attribútumok állapotát monitorozó rendszer (részleges) hiánya

2.6. Bemutatással kapcsolatos:

- A meglévő bemutatóhelyek fenntartása, üzemeltetése és a lehetőségekhez képest folyamatos megújításuk sok tekintetben meghaladják a HNPI saját erőforrásait, s ezek nem minden esetben kezelhetők újabb, átfogóbb projektek benyújtásával, amelyek elsősorban új fejlesztésekre irányulnak.
- A kiemelkedő egyetemes érték bizonyos attribútumai alulreprezentáltak a HNPI bemutató tevékenységében.

A világörökségi helyszín állapotával kapcsolatos fő kihívásokat, problémákat, veszélyeket illetően, különösen aktuális a 2016. július és 2017. december között zajlott, a HNP VH-t is vizsgálatba vonó **Connecting Practice Projekt. Az IUCN és ICOMOS szakmai koordinációjával lebonyolított program célja, hogy új módszertani lehetőségeket tárjon fel vagy alkosson meg annak érdekében, hogy a kiemelkedő jelentőségű szárazföldi és tengeri területek természeti, kulturális és társadalmi értékeit ezek összefonódását mind kezelői, mind osztársadalmi**

szinten felismerjék, és ennek megfelelően kezeljék. Ez az esetek többségében együtt jár valamilyen hagyományos gazdálkodási forma fenntartásával is. A két szakértői látogatás elemzéseit összefoglaló tanulmány a következő területekre vonatkozó ajánlásokat fogalmazott meg:

- A hagyományos legeltetési módszerek fenntartása, különös tekintettel a közösségi legeltetés lehetőségeire
- A pásztorképzés rendszerének kialakítása
- A világörökségi kezelési terv életbe léptetése
- Az érintettek és érdekeltek együttműködésének megerősítése
- A táj esztétikai minőségének hosszú távú megőrzése
- A gazdasági fenntarthatóság új lehetőségeinek feltárása, termékfejlesztés- és értékesítés
- A világörökségi helyszín értékeinek tisztázása és fenntartásának céljából rögzíteni kell a puszták törvényszerűségeit.

Fentiek megerősítették a HNPI által tett korábbi megállapításokat és törekvéseket. A világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékének fenntartása megkívánja tehát, hogy Magyarország, mint a Világörökségi Egyezmény részes állama továbblépjen a tényfeltárás szintjéről a lehetséges beavatkozások megtervezésének szintjére.

V. 2017-ben a világörökségi gondnoksági feladatok ellátására nyújtott támogatásból megvalósult feladatok és eredménye

A HNPI 2017-es évre 7 936 000 forint támogatást kapott erre a célra, a következő felosztás szerint:

Szerződés iktatószáma: GF/SZKF/349/11/2017

Kiadás megnevezése	Igényelt támogatás összege (Ft)	Támogatás terhére felhasznált összeg (Ft)	Eredmény összefoglalása
1. Bérköltség, egyéb személyi jellegű kifizetések	4 000 000	4 000 000	A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság kifejezetten a világörökségi gondnoksági feladatok ellátására a következő munkatársakat foglalkoztatta. <i>Tolnay Zsuzsa</i> , mint világörökségi szakreferens, <i>Szilágyi Gábor</i> , világörökségi gondnokság- vezető. Meg kell azonban jegyezni, hogy az intézmény számos munkatársának van napi szintű feladata a világörökségi helyszínnel, az itt lévő létesítmények üzemeltetésével, programok szervezésével. <i>(Részletes szakmai és pénzügyi beszámolót a világörökségi gondnokság támogatási szerződésének elszámolása tartalmaz. Miniszterelnökséghez benyújtva: 2018. január 31-én.)</i>
Személyi juttatás	4 000 000	4 000 000	
2. Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	1 027 000	1 027 000	Fent jelzett munkatársak után fizetendő munkaadói járulékok.
Munkaadói járulék	1 027 000	1 027 000	
3. Dologi kiadások	2 724 000	2 724 000	

Kiadás megnevezése	Igényelt támogatás összege (Ft)	Támogatás terhére felhasznált összeg (Ft)	Eredmény összefoglalása
Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatás: szakértői díjak	2 222 800	2 222 800	<p>A Parti-túra Bt. munkatársa, Dr. Aradi Csaba az alábbi, a világörökségi gondnokság által ellátott feladatokban vett részt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Közreműködik a Hortobágyi Nemzeti Park, világörökség helyszín és nemzeti parki védőövezet kialakításával kapcsolatos előkészítő munkákban - Közreműködik a Megbízó szakmai, társadalmi kapcsolatainak fenntartásában, építésében. - Közreműködik a Megbízó turisztikai, oktatási programjainak megvalósításában: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Terepi szakvezetést végez ▪ Szakmai előadásokat tart - Közreműködik a Hortobágyi Nemzeti Park - a puszta világörökségi helyszínt célzó projektek belső szakmai értékelésében. - Közreműködik a világörökségi helyszín állapotának, a kiemelkedő egyetemes érték attribútumainak terepi nyomon követésében. - Szakmai lektori feladatokat lát el a Hortobágyi Nemzeti Parkról készülő nyomtatott és digitális anyagokkal kapcsolatban.
A Kihajtási Ünnepe és Vásár - a Világörökség Napja közreműködőinek díjazása és költségei	501 200	501 200	A világörökségi díszvendég, Hollókő bemutatkozása mellett fellépett a Hortobágyi Délibáb Népdalkör, a Tiszacsegei Hagyományörző Néptánc Egyesület, a Bihari Banda, a Szeredás Népzenei Együttes.
I. + II. összesen	7 936 000	7 936 000	

VI. A világörökségi gondnokság rövid-, közép- és hosszú távú tervei

A világörökségi gondnokság különböző távú feladatainak továbbviteléhez kulcsfontosságú az UMNB Világörökségi Szakbizottság által elfogadott VH kezelési terv dokumentáció kezelési terv kormányrendeletben való kihirdetése. Ez alapvetően meghatározza a gondnokság működését, tevékenységét, és alapvető a KEÉ megőrzésében, kezelésében, hatással van más szereplőkre. A feladatokat stratégiai szinten jelöli ki a dokumentáció. A beavatkozásokat, tevékenységeket részleteiben a majdan kidolgozásra kerülő kezelési kézikönyvnek kell kifejteni részletesen, az intézkedéseknek azonban reflektálniuk kell a IV. pontban kifejtett problémákra, veszélyekre.

VI.1. Az intézmény számára a jelentés készítésének időpontjában a HNPI működőképességét veszélyeztető, mintegy 200 millió Ft összegű központi költségvetési támogatás elvonása jelenti a legfőbb kihívást.

VI.2. A kiemelt kerékpáros útvonalak fejlesztésének finanszírozásáról szóló 1012/2017. (I. 11.), Korm. határozat alapján a Tiszafüred-Hortobágy és a Hortobágy-Debrecen szakaszon is érinti a világörökségi helyszínt. A fejlesztés előkészítésével kivitelezésével kapcsolatos egyeztetések a 2018. évben továbbfolytatódnak.

A Debrecen, Hajdúszoboszló, Hortobágy és Tisza-tó kiemelt turisztikai fejlesztési térség meghatározásáról és a térségben megvalósítandó egyes beruházásokról szóló 522/2017. (VIII. 14.) Korm. határozat alapján jelentős források kerülnek a világörökségi helyszín térségébe (9,38 milliárd Ft). Egy, a "Világörökségünk, a Puszta" címet viselő téma 3 milliárd Ft-os támogatás várományosa, amelynek előre láthatóan a HNPI lesz a fő (de nem kizárólagos) kedvezményezettje. A projektfejlesztéssel kapcsolatosan az egyeztetések már elkezdődtek a Magyar Turisztikai Ügynökséggel.

VI.3. A Hortobágyi Nemzeti Park nemzeti parki védőövezetének kijelölése és kihirdetése

Szintén a KEÉ hosszú távú megőrzése érdekében szükséges kialakítani a VH védőövezetét. Ennek jogi előfeltételét jelentő nemzeti parki védőövezet kijelölése, amelyben előrelépés történt és a jogalkotási folyamat szakaszába lépett. Bízva ennek hatályba lépésében a HNPI megkezdte az MBM dokumentáció előkészítését.

VI.4. Kezelési Kézikönyv kidolgozása

Ezt a feladatot a HNPI-nek, gondnoksági hatáskörben kell elvégezni a KET kormányrendeletben való megjelenését követő egy éven belül. A KET stratégiai döntéseit, konkrét cselekvési tervre fordítani szintén jelentős feladat, külső szakemberek bevonása nélkül nem végezhető el kellő színvonalon. Ennek finanszírozására HNPI-nek saját költségvetéséből nincs meg a fedezete, így a gondnoksági finanszírozásban ennek meg kell jelennie.

VI.5. Bár ez nem képezi közvetlenül a világörökségi gondnoksági feladatokat, meg kell említeni, hogy a **vö gondnokság vezetője, Szilágyi Gábor** felkérést kapott **Dr. Latorcai Csaba** társadalmi és örökségvédelmi ügyekért, valamint kiemelt beruházásokért felelős **helyettes államtitkár** úrtól, hogy természetvédelmi szakértőként vegyen részt a Nemzetközi Világörökségi Bizottság munkájában, a magyar bizottsági tagság delegációjában.

VI. 6. 2018-ban, gondnoksági támogatásból megvalósítani tervezett feladatok

Bár a 2018. évi támogatás összege jelenleg nem ismert, az alábbi szükségletek mindenképpen indokolhatóak.

1. Bér és járulékok (2 fő) - 11 220 000 Ft.
2. Alapműködést támogató szakértői díjak - 3 000 000 Ft.
3. Kezelési Kézikönyv kidolgozásához szükséges szakértői közreműködés díja, illetve a 2018. évre ütemezett kezelési tevékenységek megvalósítása - 6 000 000 Ft.
4. KEÉ-hez kapcsolódó nagyközönségi programok és kommunikációs eszközök - 3 000 000 Ft.
5. Szilágyi Gábor Világörökségi Bizottság munkájában való részvételének költségei.

Debrecen, 2018. január 31.

.....

Dr. Kovács Zita

igazgató

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság